



Surahammars kommun

Riktlinjer

RIKSFÄRD TJÄNST

Antagen av Socialnämnd 2019-09-17, § 163

Dokumentansvarig: Biståndsenheten



**SURAHAMMARS
KOMMUN**

INNEHÅLL

1. BAKGRUND	2
2. GRUNDER FÖR RIKSFÄRDTJÄNST	3
2.1 Rätt till riksfärdtjänst	3
2.2 Särskilt om riksfärdtjänst för barn och unga	3
3. PRÖVNING AV TILLSTÅND TILL RIKSFÄRDTJÄNST	4
3.1 Ansökan om riksfärdtjänst	4
3.2 Handläggning av riksfärdtjänst	4
3.3 Avsaknad av allmänna kommunikationer	4
4. TILLSTÅNDETS OMFATTNING	5
4.1 Färsätt	5
4.2 Längd på tillstånd	5
4.3 Ledsagare	5
4.4 Medresenär	5
4.5 Avgift	6
5. BOKNING AV RIKSFÄRDTJÄNSTRESOR	7
5.1 Bokning av resa	7
5.2 Anpassning av restid	7
5.3 Avbokning av resa	7
6. ÖVRIGA VILLKOR	8
6.1 Område för riksfärdtjänstresor	8
6.2 Bagage	8
6.3 Hjälpmedel	8
6.4 Husdjur	8
6.5 Ledarhund/servicehund	8
7. PERSONUPPGIFTSBEHANDLING	9

1. BAKGRUND

Om du ska resa inom Sverige men utanför Surahammars kommuns färdtjänstområde kan det vara aktuellt med riksfärdtjänst. Riksfärdtjänst är till för personer som har omfattande **funktionshinder funktionsnedsättningar** och som till följd av dessa måste resa på ett dyrare sätt än andra.

Rätten till riksfärdtjänst regleras i Lag (1997:735) om riksfärdtjänst samt lagens förarbeten och rådande praxis. Där finns utrymme för kommuner att själva utforma villkor och anpassa riksfärdtjänstens utformning och servicenivå vilka beskrivs i riktlinjerna. Dessa riktlinjer syftar till att beskriva hur Surahammars kommun utformar sitt regelverk för riksfärdtjänst, där lag, förarbeten och praxis inte reglerar. **I Surahammars kommun är det socialnämnden som är ansvarig nämnd för riksfärdtjänst.**

Avgifter för riksfärdtjänst behandlas inte i riktlinjerna utan finns i *Riksfärdtjänsttaxa för Surahammars kommun.*

2. GRUNDER FÖR RIKSFÄRDTJÄNST

Riksfärdtjänst är till för personer som har **en** stora och varaktiga **funktionshinder funktionsnedsättningar** och som till följd av den måste resa på ett mer kostsamt sätt än andra personer.

2.1 Rätt till Kriterier för riksfärdtjänst

Grundläggande Kriterier för att beviljas riksfärdtjänst är att:

- Den sökande är folkbokförd i Surahammars kommun.
- Den sökande reser på ett dyrare sätt på grund av **en** stora och varaktiga **funktionsnedsättning funktionshinder**.
- Den sökandes **funktionshinder funktionsnedsättning** medför att han eller hon inte kan resa självständigt med allmänna kommunikationer med den hjälp som transportföretag kan ge.
- Ändamålet med resan är rekreation, fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet.
- Resan görs inom Sverige från en kommun till en annan.
- Resan inte bekostas av det allmänna.

Sökandes **funktionshinder funktionsnedsättning** ska vara bestående i minst sex månader. Som normalkostnad räknas priser för det allmänna färdmedel som trafikerar sträckan.

Om det inte finns kollektivtrafik där personen bor och detta är enda skälet till att personen behöver riksfärdtjänst kan detta inte beviljas.

2.2 Särskilt om riksfärdtjänst för barn och unga

Om den som söker är under 18 år prövas hans eller hennes rätt till riksfärdtjänst i förhållande till barn utan **funktionshinder funktionsnedsättning** i motsvarande ålder. Ett yngre barn reser vanligtvis inte längre resor på egen hand utan sällskap av vuxen. Barn med funktionshinder **funktionsnedsättningar** kan i många fall resa med allmänna kommunikationer tillsammans med vuxen och den hjälp som trafikföretag ger. **Om barnets/den unges svårigheter i huvudsak beror på den för åldern typiska utvecklingsnivån och mognaden faller barnets möjlighet att förflytta sig under föräldrans ansvar.**

Ett tillstånd för riksfärdtjänst kan beviljas i de fall en resa till följd av den sökandes **funktionshinder funktionsnedsättning** inte kan genomföras på det sättet. För personer under 18 år ska ansökan göras av vårdnadshavare/förmyndare.

3. PRÖVNING AV TILLSTÅND ~~TILL FÖR~~ RIKSFÄRDTJÄNST

Varje prövning är individuell och görs av handläggare. För att få rätt att resa med riksfärdtjänst måste den bli dyrare än en resa med allmänna kommunikationer på grund av resenärens **funktionshinder** **funktionsnedsättning**.

3.1 Ansökan om riksfärdtjänst

Ansökan om riksfärdtjänst ska ske skriftligt på särskilt avsedd blankett samt blankett avseende läkarintyg inför varje enskild resa. Den sökande ansvarar själv över att inkomma med handlingar som styrker **funktionshindret** **funktionsnedsättningen**. Handläggare har rätt att begära in **kompletterande** läkarutlåtande eller annat utlåtande/specialistutlåtande av den sökande **om så behövs**. Ett läkarutlåtande i sig berättigar inte till **riksfärdtjänst** utan det krävs en individuell prövning. Ansökan ska komma in senast tre veckor före planerat avresedatum. ~~Det kan ställa krav~~ **Krav kan ställas** på att ansökan ska inkomma tidigare under vissa perioder, exempelvis vid större helger. **Handläggning av ett ärende sker enligt bestämmelserna i Förvaltningslagen (2017:900)**. Vid ansökningstillfället ges skriftlig information om GDPR.

I normalfallet sker ansökan om riksfärdtjänst för varje enskild resa. Vid kontinuitet i resandesträckan kan tillstånd sökas för viss tid med ett visst antal resor. Sådana resor beviljas endast med specificering av resandesätt och begränsning av resmål.

3.2 ~~Handläggning av~~ **Beslut om riksfärdtjänst**

~~Handläggning av ett ärende sker enligt bestämmelserna i Förvaltningslagen (2017:900).~~

~~Beslut om riksfärdtjänst fattas av den om enligt gällande delegationsordning är behörig.~~ När ett beslut är fattat meddelas detta skriftligen till den sökande.

~~Varje beslut om avslag innehåller information om hur beslutet kan överklagas.~~ Om en sökande behöver auktoriserad tolk i samband med utredning är det Surahammars kommuns ansvar att tillgodose det behovet.

3.3 **Avslag och överklagande**

~~Varje beslut om avslag innehåller information om hur beslutet kan överklagas.~~ Ett ärende får inte avgöras utan att den sökande har underrättats om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än sökande själv. Om den sökande är missnöjd med beslutet kan det överklagas till förvaltningsrätten som gör en prövning av ärendet. Överklagandet ska skickas till socialnämnden inom tre veckor från det att den sökande tagit del

av beslutet. Om överklagan inkommit i rätt tid skickas överklagan till förvaltningsrätten.

3.3 ~~Avsaknad av allmänna kommunikationer~~

~~Riksfärdtjänst är till för personer som har svårigheter att resa med kollektivtrafik på egen hand. Om det inte finns kollektivtrafik där personen bor och detta är enda skälet till att personen behöver riksfärdtjänst kan detta inte beviljas. (Flyttas)~~

3.4 Omprövning och återkallande av riksfärdtjänstillstånd

Enligt 9 § lag om riksfärdtjänst får ett tillstånd återkallas om det finns ett återkallelseförbehåll i beslutet och om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns och om tillståndshavaren fått beslutet genom felaktiga eller vilseledande uppgifter. Ett riksfärdtjänstillstånd kan omprövas och återkallas om till exempel resenärens funktionsförmåga har förbättrats eller om anpassningar genomförts som gör att resenären kan resa till normala reskostnader på egen hand.

Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavare gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av föreskrifter som gäller för färdtjänstillståndet. Föreskrifter får ändras om ändrade förhållanden föreligger.

Återkallande av riksfärdtjänstillstånd kan föranledas av:

- Upprepade ej avbokade och ej genomförda beställda resor, så kallade bomresor.
- Att riksfärdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja riksfärdtjänst
- Att riksfärdtjänstberättigad ej följer beslutsordning avseende resesätt/fordonsval
- Vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/förare eller vid alkohol och/eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för riksfärdtjänstresan
- Att riksfärdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.

4. TILLSTÅNDETS OMFATTNING

Ett tillstånd för riksfärdtjänst utformas utifrån resenärens individuella behov. Tillståndet förenas därför med villkor efter individuell prövning.

4.1 Färdsätt

Tillstånd beviljas för det färd sätt som med hänsyn till sökandens ~~funktionsnedsättning~~ ~~funktionshinder~~ och övriga omständigheter medför lägst kostnad för kommunen. När handläggaren prövar rätten till riksfärdtjänst beaktar han eller hon om de allmänna kommunikationer som trafikerar sträckan är anpassade för personer med ~~funktionsnedsättning~~ ~~funktionshinder~~.

Resor med riksfärdtjänst kan endast göras med allmänna kommunikationer eller fordon som personbil eller särskilt anpassat fordon.

4.2 Längd på tillstånd

Ett tillstånd för riksfärdtjänst kan gälla för enstaka resor tur och retur eller enkel resa. ~~Resenären har att godta erbjuden resa inom intervallet av en timme från den önskade tiden plus den beräknade restiden, med hänsyn till resans mål/syfte.~~

4.3 Ledsagare

Ledsagare kan beviljas om personens ~~funktionshinder~~ ~~funktionsnedsättning~~ medför behov av ~~personlig~~ hjälp för att genomföra själva resan, utöver den hjälp och service som chauffören kan ge. ~~Ledsagaren reser kostnadsfritt. Det innebär att resenären får ta med en person på resan utan kostnad.~~ Behov av hjälp ~~före eller efter resan samt hjälp enbart~~ på resmålet berättigar inte till ledsagare. ~~Om den sökande har möjlighet att få hjälp via stationsledsagare även om det är besvärligt, har sökande inte rätt till riksfärdtjänst.~~

Den som är ledsagare ska kunna bistå med den hjälp som resenären behöver under hela resan från dörr till dörr. Om resenären är i behov av ledsagare görs en ansökan om ledsagare i samband med ansökan om riksfärdtjänst. Handläggare kan behöva begära in kompletterande medicinskt underlag i samband med sådan prövning. Tillstånd ~~att~~ ~~för riksfärdtjänst med~~ ledsagare för den riksfärdtjänstberättigade innebär ingen skyldighet för kommunen att tillhandahålla en person för ledsagning. ~~Den som anlitas som ledsagare får inte själv vara beviljad ledsagare.~~ Ledsagaren ska kunna tillgodose resenärens behov. Ledsagare kan inte hämtas/lämnas på annan adress än på resenärens.

4.4 Medresenär

Begreppet medresenär finns inte i riksfärdtjänstlagen. Någon skyldighet för den ansvarige för riksfärdtjänsten att tillåta medresenär finns därmed inte. Medresenär avser vanligen en person som reser i sällskap med den riksfärdtjänstberättigade utan att vara ledsagare. Det är därmed upp till varje

kommun att bestämma om medresenär. I Surahammars kommun har alla personer med tillstånd för riksfärdtjänst rätt att ta med sig medresenär mot fastställd avgift. En medresenär är en person som följer med som sällskap på resan. Medresenär kan inte hämtas/lämnas på annan adress än på resenärens.

4.5 Avgift

Bestämmelserna om avgifter vid resa med riksfärdtjänst regleras i 8 § lagen om riksfärdtjänst. Den enskilde betalar en egenavgift i enlighet med regeringens föreskrifter. Avgiften motsvarar normala resekostnader med allmänna färdmedel för den aktuella resan och betalas normalt direkt till reseföretaget. Reseföretaget fakturerar sedan upphandlad leverantör för merkostnaden, som i sin tur fakturerar kommunen. För en eventuell ledsagare betalar den enskilde ingen avgift, hela dennes resekostnad faktureras kommunen av upphandlad leverantör.

Medresenären betalar samma egenavgift som den enskilde enligt förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst. **Medresande barn till riksfärdtjänstberättigad som är under 7 år får medfölja gratis, dock inte fler än att de ryms i ett fordon.** När det gäller resor som sker med allmänna kommunikationer får medresenären oavsett ålder betala sina egna biljetter.

5. BOKNING AV RIKSFÄRDTJÄNSTRESOR

När resenären får beslut om tillstånd till riksfärdtjänst följer det med information om hur resan är bokad. Det är inte möjligt att genomföra en resa och i efterhand ansöka om riksfärdtjänst och kostnadsersättning.

5.1 Bokning av resa

En person som beviljats riksfärdtjänst bokas resan hos Riksfärdtjänsten Sverige AB. På beställningen samordnas de resor som ska utföras.

Riksfärdtjänsten Sverige AB kan ställa krav på att resor ska bokas tidigare under vissa perioder, exempelvis vid större helger.

5.2 Anpassning av restid

Om en resa görs med samåkning ska den extra restid som samåkningen medför vara rimlig i förhållande till allmänna färdmedel. Avrese- och ankomsttider kan förskjutas upp till sex timmar från önskad tid.

5.3 Avbokning av resa

Vid avbokning ringer man till Riksfärdtjänsten på telefon 016-15 05 50, öppettider vardagar 08.00-16.30, eller till flygbolaget eller SJ (se blankett som skickas med biljetterna hem till resenären). Akuta avbokningar övrig tid sker direkt hos respektive taxibolag, flyg- eller tågoperatör (information skickas med biljetterna hem till resenären).

6. ÖVRIGA VILLKOR

I ett tillstånd för riksfärdtjänst ingår vissa villkor för resan. De vanligaste villkoren förklaras nedan. När en person blir beviljad riksfärdtjänst får han eller hon informationsmaterial tillsammans med beslutet om riksfärdtjänst.

6.1 Område för riksfärdtjänstresor

En riksfärdtjänstresa kan genomföras från en kommun till en annan kommun inom Sverige.

6.2 Bagage

~~En resenär får ta med sig två kottin/väskor som inte är hjälpmedel på resan.~~ Vid riksfärdtjänstresa får två bagage per färdtjänstberättigad resenär medföras, motsvarande vad man kan ta med sig när man åker med lokaltrafikens bussar. Vid behov av barnbilstol/kudde ska denna tillhandahållas av tillståndshavaren.

6.3 Hjälpmedel

Med hjälpmedel avses produkter som förskrivits för att kompensera för funktioner som är nedsatta. Resenären får ta med sig de hjälpmedel som behövs för att genomföra resan med beviljat färdstätt.

6.4 Husdjur

Riksfärdtjänst är en persontransport och inte till för transport av djur. Mindre ~~husdjur~~ sällskapsdjur som inte orsakar olägenheter för medresande får dock medtagas i transportbur som tillhandahålls av tillståndshavaren, efter anmälan vid beställning av resan, till samma avgift som medresenär.

6.5 Ledarhund/servicehund

- Ledar- och servicehund är en tjänstehund. När en tjänstehund har sin sele på sig arbetar den och får inte störas. Hundförare ska själv sätta in sin hund vid hämtning samt själv ta ut hunden vid resans slut.
- Ledarhunden är ett levande förflyttningshjälpmedel.
- Hundekipage får inte samåka med passagerare som använder förflyttningshjälpmedel exempelvis rullstol eller rollator.
- Vid beställning av resa ska information om medföljande tjänstehund lämnas.
- **En certifierad ledar- servicehund får medfölja utan avgift**

7. PERSONUPPGIFTSBEHANDLING

I Surahammars kommun följer vi gällande lagstiftning för personuppgiftsbehandling, dataskyddsförordningen, GDPR. Varje personuppgiftsansvarig nämnd eller styrelse är ytterst ansvarig för följsamhet av detta.

Den enskilde ska alltid informeras om personuppgiftsbehandlingar samt

- i vilka syften personuppgifter kommer att användas,
- den rättsliga grunden till att behandla uppgifter
- hur länge uppgifter kommer att lagras
- vem de kommer att dela uppgifter med
- den enskildes grundläggande dataskyddsrättigheter
- om uppgifter kommer att överföras utanför EU
- enskildas rätt att lämna in klagomål
- hur den enskilde tar tillbaka ditt samtycke
- kontaktuppgifterna till den organisation, styrelse eller nämnd som är ansvarig
- kontaktuppgifter till Dataskyddsombud